

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

ปัจจัยทางเศรษฐกิจนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการนำมาศึกษาถึงจำนวนบุตร เพราะฐานะทางเศรษฐกิจของแต่ละคนที่แตกต่างกันจะทำให้มีจำนวนบุตรที่แตกต่างกันออกไปได้ แต่จะแตกต่างกันแค่ไหนจะแยกพิจารณาเป็นเรื่อง ๆ ไป คือ

1. อาชีพของสตรี

เนื่องจากอาชีพส่วนใหญ่ของประชากรไทยนั้น ร้อยละ 80 มีอาชีพเกษตรกรรม¹ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชนบทสตรีจะมีอาชีพทำการเกษตรเสียส่วนใหญ่ ส่วนที่ประกอบวิชาชีพอย่างอื่น ๆ มีน้อย จากสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2513 ที่ราชอาณาจักรพบว่าประชากรอายุ 11 ปีขึ้นไป ที่ทำงานในเชิงเศรษฐกิจ จำแนกตามหมวดอาชีพ เพศหญิง ที่ประกอบอาชีพพลีกรรม เลี้ยงสัตว์ ทำป่าไม้ ชาวประมง นักดาและกักสัตว์ มีมากถึงร้อยละ 83² จากการศึกษาในครั้งนี้อาจตารางที่ 8 พบว่ามีจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเรื่องอาชีพของสตรีมีน้อยมาก บางอาชีพไม่สามารถนำมาศึกษาได้เลย

¹กรมแรงงาน และสำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ, รายงานการสำรวจแรงงานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (2510-2511) และภาคเหนือ (2511-2512) (กระทรวงมหาดไทย : กรมแรงงาน, 2510-2511), หน้า 20.

²สำนักงานสถิติแห่งชาติ, สำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2513 ที่ราชอาณาจักร (สำนักนายกรัฐมนตรีย : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2516), หน้า 82.

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ เปรียบเทียบกับจำนวนบุตรใน
อุคมคติของสตรีที่อยู่ในภาวะสมรสอายุ 15 - 44 ปี จำแนก
ตามอาชีพและอายุปัจจุบัน

อาชีพและอายุปัจจุบัน	เขตเมือง			เขตชนบท		
	บุตรที่มี ชีวิตอยู่	อุคมคติ	จำนวน	บุตรที่มี ชีวิตอยู่	อุคมคติ	จำนวน
<u>15 - 24 ปี</u>						
วิชาชีพ	.8	3.1	17	-	-	0
" กษาย	1.1	2.8	15	-	-	0
เกษตรกรรม	+	+	3	1.2	3.7	7
กรรมกร	1.2	2.9	34	.5	2.5	11
อื่น ๆ	1.4	2.8	9	-	-	0
รวม	1.1	2.9	78	.8	3.0	18
<u>25 - 34 ปี</u>						
วิชาชีพ	1.6	3.1	24	2.2	3.6	5
" กษาย	2.8	3.0	39	-	-	0
เกษตรกรรม	+	+	1	3.4	2.9	29
กรรมกร	2.7	3.0	71	2.6	2.5	22
อื่น ๆ	2.5	4.0	8	+	+	1
รวม	2.3	3.1	203	3.0	3.7	57

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ เปรียบเทียบกับจำนวนบุตรใน
อุดมคติของสตรีที่อยู่ในภาวะสมรสอายุ 15 - 44 ปี จำแนก
ตามอาชีพและอายุปัจจุบัน (ต่อ)

อาชีพและอายุปัจจุบัน	เขตเมือง			เขตชนบท		
	บุตรที่มี ชีวิตอยู่	อุดมคติ	จำนวน	บุตรที่มี ชีวิตอยู่	อุดมคติ	จำนวน
<u>35 - 44 ปี</u>						
วิชาชีพ	2.7	3.5	51	+	+	2
ค้าขาย	3.5	3.2	37	+	+	2
เกษตรกรรม	+	+	3	5.4	4.0	41
กรรมกร	4.3	3.9	40	5.1	4.0	22
อื่น ๆ	3.8	2.4	5	+	+	1
รวม	3.5	3.5	136	5.2	4.0	68
<u>ทุกหมวดอายุ</u>						
วิชาชีพ	1.9	3.2	152	2.8	3.8	7
ค้าขาย	2.8	3.1	91	+	+	2
เกษตรกรรม	4.1	2.8	7	4.1	3.9	77
กรรมกร	2.8	3.2	145	3.2	3.5	55
อื่น ๆ	2.3	3.1	22	+	+	2
รวม	2.5	3.2	417	3.3	3.8	143

+ จำนวนตัวอย่างน้อยกว่า 5

เขตเมือง

จากตารางที่ 8 จะพบว่าในจำนวนตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษา สตรีที่อยู่ในกลุ่มอาชีพเกษตรกรรมมีจำนวนตัวอย่างน้อยที่สุด จนไม่สามารถนำมาศึกษาได้ หมายความว่าสตรีจะมีอายุปัจจุบันเท่าไรก็ตาม จึงศึกษาได้เฉพาะในกลุ่มอาชีพวิชาชีพ ค้าขาย กรรมกรและอาชีพอื่น ๆ เท่านั้น ในทุก ๆ กลุ่มอายุปัจจุบันของสตรีจะเห็นว่า สตรีที่ประกอบอาชีพคานาวิชาชีพจะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่น้อยที่สุด เมื่อเทียบกับกลุ่มอาชีพอื่น เช่น สตรีที่มีอายุปัจจุบัน 15 - 24 ปี ประกอบอาชีพคานาวิชาชีพจะมีบุตรที่มีชีวิตอยู่เพียง 0.8 คนโดยเฉลี่ย และอาชีพค้าขายจะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ 1.1 คนโดยเฉลี่ย ในกลุ่มสตรีที่มีอายุปัจจุบัน 25 - 34 ปี อาชีพคานาวิชาชีพจะมีบุตรที่มีชีวิตอยู่ 1.6 คนโดยเฉลี่ย และอาชีพค้าขายจะมีบุตรที่มีชีวิตอยู่ 2.8 คนโดยเฉลี่ย ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องจากสตรีที่ประกอบอาชีพคานาวิชาชีพเป็นผู้ที่มีความรู้หรือมีการศึกษาคดีที่สุด จึงอาจจะรู้จักวิธีการป้องกันการตั้งครรภ์อย่างดี เพราะการมีบุตรหลายคนเป็นอุปสรรคต่อการทำงาน

ส่วนอาชีพกรรมกรซึ่งเป็นอาชีพที่ต้องใช้แรงงานสูง เพราะต้องใช้เวลาในการทำงานมากกว่าเวลาพักผ่อน อีกทั้งทำให้ร่างกายอ่อนเพลียจากการปฏิบัติงานประจำวัน บางครั้งไม่มีวันหยุดเลย แต่จากผลของการศึกษาพบว่าสตรีในกลุ่มนี้มีโค่นีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่น้อยเลย แต่กลับมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่มากที่สุดในกลุ่มสตรีที่มีอายุปัจจุบัน 35-44 ปี คือมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่มากถึง 4.3 คนโดยเฉลี่ย ซึ่งมากกว่าสตรีที่มีอาชีพค้าขายเสียอีก แต่ถ้ามองกลุ่มที่มีอายุปัจจุบัน 15 - 24 ปี และ 25 - 34 ปี จำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ของสตรีกรรมกร เกือบไม่แตกต่างกับอาชีพค้าขาย

สำหรับจำนวนบุตรในอุดมคติจะพบว่า สตรีในกลุ่มอายุปัจจุบัน 15 - 24 ปี และ 25 - 34 ปี มีอาชีพคานาวิชาชีพจะมีจำนวนบุตรในอุดมคติมากที่สุด กลุ่มอาชีพค้าขายเป็นกลุ่มที่มีจำนวนบุตรในอุดมคติน้อยที่สุด เช่น สตรีในกลุ่มอายุปัจจุบัน 15 - 24 ปี อาชีพคานาวิชาชีพจะมีบุตรในอุดมคติ 3.1 คนโดยเฉลี่ย แต่อาชีพค้าขายจะมีบุตรใน

อุดมคติ 2.8 คนโดยเฉลี่ย ส่วนในกลุ่มสตรีที่มีอายุปัจจุบัน 25 - 34 ปี อาชีพค่านวิชา
ชีพจะมีบุตรในอุดมคติ 3.1 คนโดยเฉลี่ย ถ้าอาชีพค่านชายจะมีบุตรในอุดมคติ 3.0 คน
โดยเฉลี่ย ส่วนในกลุ่มที่มีอายุปัจจุบัน 35 - 44 ปี อาชีพกรรมกร เป็นอาชีพที่มีจำนวน
บุตรในอุดมคติมากที่สุดถึง 3.9 คนโดยเฉลี่ย แต่อาชีพค่านชายก็ยัง เป็นกลุ่มที่มีจำนวนบุตร
ในอุดมคติน้อยเพียง 3.2 คนโดยเฉลี่ย ส่วนที่ประกอบอาชีพค่านวิชาชีพในกลุ่มอายุนี้ จะ
มีจำนวนบุตรในอุดมคติ 3.5 คนโดยเฉลี่ย

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่และจำนวนบุตรในอุดมคติจะพบว่า ใน
กลุ่มสตรีที่มีอายุปัจจุบัน 15 - 24 ปี และ 25 - 34 ปี เป็นกลุ่มที่มีจำนวนบุตรที่มีชีวิต
อยู่น้อยกว่าจำนวนบุตรในอุดมคติทั้งสิ้น ในว่าสตรีจะมีอาชีพอะไรก็ตาม แต่ถ้าเป็นกลุ่มที่
มีอายุปัจจุบัน 35 - 44 ปี ประกอบวิชาชีพจะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่น้อยกว่าจำนวนบุตร
ในอุดมคติ นอกนั้นในกลุ่มอาชีพอื่น ๆ สตรีจะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่มากกว่าจำนวนบุตร
ในอุดมคติทั้งสิ้น เช่น สตรีที่ประกอบอาชีพค่านวิชาชีพจะมีบุตรที่มีชีวิตอยู่เพียง 2.7 คน
โดยเฉลี่ย แต่มีจำนวนบุตรในอุดมคติ 3.5 คนโดยเฉลี่ย แต่อาชีพค่านชายจะมีจำนวน
บุตรที่มีชีวิตอยู่ 3.5 คนโดยเฉลี่ย แต่ต้องการบุตรในอุดมคติ 3.2 คนโดยเฉลี่ย ใน
ทำนองเดียวกันถ้าอาชีพกรรมกรจะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ 4.3 คนโดยเฉลี่ย แต่ต้อง
การบุตรในอุดมคติ 3.9 คนโดยเฉลี่ย การที่สตรีที่ประกอบอาชีพค่านวิชาชีพมีลักษณะที่
แตกต่างไปจากกลุ่มอาชีพอื่น อาจจะเป็นเนื่องจากว่าสตรีในกลุ่มนี้มีภาระต้องทำงานที่ต้องใช้
ความรู้ความสามารถ เช่น เป็นข้าราชการ หรือลูกจ้างบริษัทห้างร้าน ฉะนั้นจึงไม่
สามารถมีบุตรได้หลายคน จะเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการทำงาน จึงต้องจำกัดการมี
บุตรไม่ให้มากเกินไป ทำให้ต้องมีบุตรน้อยกว่าจำนวนบุตรในอุดมคติ

เชตชนบท

จากตารางที่ 8 จะพบว่าในกลุ่มสตรีที่มีอายุปัจจุบัน 15 - 24 ปี และ 35-
44 ปี ไม่สามารถศึกษาสตรีในกลุ่มที่มีอาชีพค่านวิชาชีพและค่านชายได้เลย คงศึกษาได้
เฉพาะสตรีที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและกรรมกรเท่านั้น จากตัวอย่างที่ใช้ศึกษาได้ใน

ครั้งนี้จะพบว่า สตรีที่มีอาชีพเกษตรกรรมจะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่สูงที่สุดในทุก ๆ กลุ่มอายุปัจจุบัน เช่น ในกลุ่มสตรีที่มีอายุปัจจุบัน 15 - 24 ปี จะมีบุตรที่มีชีวิตอยู่ 1.2 คนโดยเฉลี่ย ถ้ามีอายุปัจจุบัน 25 - 34 ปี จะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ 3.4 คนโดยเฉลี่ย และถ้ามีอายุปัจจุบัน 35 - 44 ปี จะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ 5.4 คนโดยเฉลี่ย

ส่วนอาชีพกรรมกร เป็นอาชีพที่มีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่น้อยที่สุดในกลุ่มสตรีที่มีอายุปัจจุบัน 15 - 24 ปี และ 35 - 44 ปี ส่วนในกลุ่มสตรีที่มีอายุปัจจุบัน 25 - 34 ปี มีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป นั่นคือสตรีที่มีอาชีพค่านวิชาชีพจะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่น้อยที่สุด ก็จะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่เพียง 2.2 คนโดยเฉลี่ยเท่านั้น ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากมีจำนวนตัวอย่างในการศึกษาน้อยเกินไป

สำหรับจำนวนบุตรในอุดมคตินั้น จากผลของการศึกษาพบว่า ในกลุ่มสตรีที่มีอายุปัจจุบัน 15 - 24 ปี สตรีที่มีอาชีพกรรมกรมีจำนวนบุตรในอุดมคติมากที่สุดคือ 3.7 คนโดยเฉลี่ย ในขณะที่สตรีที่มีอาชีพกรรมกรจะมีบุตรในอุดมคติ 2.5 คนโดยเฉลี่ย แต่ถ้าเป็นสตรีในกลุ่มที่มีอายุปัจจุบัน 25 - 34 ปี สตรีที่ประกอบวิชาชีพจะมีจำนวนบุตรในอุดมคติมากที่สุดถึง 3.6 คนโดยเฉลี่ย แต่อาชีพกรรมกรจะมีจำนวนบุตรในอุดมคติ 2.5 คนโดยเฉลี่ย ส่วนอาชีพเกษตรกรรมจะมีบุตรในอุดมคติ 2.9 คนโดยเฉลี่ย เมื่อเทียบกันแล้วไม่น่าเป็นไปได้ว่าสตรีที่ประกอบวิชาชีพจะมีจำนวนบุตรในอุดมคติมากที่สุด เพราะสตรีกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีความรู้ ความทันสมัย และเข้าใจถึงผลของการมีบุตรหลายคนได้ดี แต่ผลของการศึกษาออกมาเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากมีจำนวนตัวอย่างของการศึกษาน้อยเกินไป ส่วนในกลุ่มสตรีที่มีอายุปัจจุบัน 35 - 44 ปี จะพบว่าเป็นกลุ่มที่มีจำนวนบุตรในอุดมคติมากที่สุด เมื่อเทียบกับสตรีในกลุ่มอายุปัจจุบัน 15 - 24 ปี และ 25 - 34 ปี และจำนวนบุตรในอุดมคติของสตรีที่มีอาชีพเกษตรกรรมและกรรมกรจะไม่แตกต่างกันเลย คือ 4.0 คนโดยเฉลี่ย

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่และจำนวนบุตรในอุดมคติจะพบว่า สตรีที่มีอายุปัจจุบัน 15 - 24 ปี จะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่น้อยกว่าจำนวนบุตรในอุดมคติ

แต่ในกลุ่มสตรีที่มีอายุปัจจุบัน 25 - 34 ปี ถ้าประกอบวิชาชีพจะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่น้อยกว่าจำนวนบุตรในอุดมคติ คือมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ 2.2 คนโดยเฉลี่ย และมีจำนวนบุตรในอุดมคติ 3.6 คนโดยเฉลี่ย ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากสตรีกลุ่มนี้มีภาระต้องรับผิดชอบในการทำงานสูง การมีบุตรหลายคนจึงเป็นอุปสรรคต่อการทำงาน ฉะนั้นจึงต้องพยายามจำกัดการมีบุตรลง ไม่สามารถมีบุตรได้ตามจำนวนบุตรในอุดมคติ แต่สตรีอาชีพเกษตรกรรมและกรรมกร จะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่มากกว่าจำนวนบุตรในอุดมคติ

ในทำนองเดียวกันสตรีที่มีอายุปัจจุบัน 35 - 44 ปี จะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่มากกว่าจำนวนบุตรในอุดมคติเสมอไม่ว่าสตรีจะมีอาชีพเกษตรกรรมหรือกรรมกรก็ตาม

2. ระดับความมั่งคั่ง

การศึกษาถึงระดับความมั่งคั่งของครอบครัวนั้น เป็นการดูจากสิ่งของใช้ดาวรรภายในบ้าน เช่น นาฬิกา วิทยุ โทรทัศน์ จักรยาน เป็นต้น สำหรับเขตเมืองใช้หลักเกณฑ์การแบ่งตามดัชนีที่สถาบันประชากรศาสตร์ได้แบ่งไว้ ส่วนในเขตชนบทใช้หลักเกณฑ์การแบ่งตามดัชนีที่ จอห์น โนเคล¹ ได้แบ่งไว้ โดยแบ่งระดับความมั่งคั่งออกเป็น 5 ระดับด้วยกัน คือ ความมั่งคั่งสูงสุด ความมั่งคั่งสูง ความมั่งคั่งปานกลาง ความมั่งคั่งต่ำ และความมั่งคั่งต่ำที่สุด แต่ในการศึกษาวิจัยนี้ได้แบ่งระดับความมั่งคั่งออกเป็น 3 ระดับเท่านั้น คือแบ่งเป็นระดับความมั่งคั่งสูง ระดับความมั่งคั่งปานกลาง และระดับความมั่งคั่งต่ำ โดยรวมระดับที่มีความมั่งคั่งสูงสุดและระดับความมั่งคั่งสูง ให้อยู่ในกลุ่มระดับความมั่งคั่งสูง และรวมระดับความมั่งคั่งต่ำและความมั่งคั่งต่ำที่สุด เป็นความมั่งคั่งต่ำ ที่กองแบ่งเพียง 3 กลุ่มเท่านั้น เพราะจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัยมากกว่า 5 กลุ่ม เพราะจำนวนของตัวอย่างไม่กระจายมากจนเกินไปนัก

¹John Knodel and Visid Prachuabmoh, "The Fertility of Thai Women," Research Report No. 10 (Bangkok: Chulalongkorn University, 1973). p. 53.

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ เปรียบเทียบกับจำนวนบุตรใน
อุคคคติของสตรีที่อยู่ในภาวะสมรสอายุ 15 - 44 ปี จำแนก
ตามระดับความมั่งคั่งและอายุปัจจุบัน

ระดับความมั่งคั่ง และอายุปัจจุบัน	เมือง			ชนบท		
	บุตรที่มี ชีวิตอยู่	อุคคคติ	จำนวน	บุตรที่มี ชีวิตอยู่	อุคคคติ	จำนวน
<u>อายุ 15 - 24 ปี</u>						
ความมั่งคั่ง	1.2	2.9	106	1.3	3.6	52
ความมั่งคั่งปานกลาง	1.2	3.1	39	1.4	2.7	14
ความมั่งคั่งสูง	1.5	3.3	53	1.2	3.3	25
รวม	1.2	3.1	198	1.1	3.4	92
<u>อายุ 24 - 34 ปี</u>						
ความมั่งคั่งต่ำ	3.2	3.5	194	3.3	3.9	131
ความมั่งคั่งปานกลาง	2.9	3.6	98	3.5	3.8	47
ความมั่งคั่งสูง	2.6	3.6	229	2.8	3.9	60
รวม	2.9	3.6	521	3.2	3.9	238
<u>อายุ 35 - 44 ปี</u>						
ความมั่งคั่งต่ำ	4.7	3.9	156	5.3	4.7	127
ความมั่งคั่งปานกลาง	5.1	3.9	94	5.5	4.1	56
ความมั่งคั่งสูง	4.2	3.8	193	5.2	4.4	81
รวม	4.6	3.8	443	5.3	4.4	264
<u>ทุกหมวดอายุ</u>						
ความมั่งคั่งต่ำ	3.3	3.5	456	3.8	4.1	311
ความมั่งคั่งปานกลาง	3.6	3.7	231	4.2	3.8	117
ความมั่งคั่งสูง	3.1	3.6	475	3.7	4.0	166
รวม	3.2	3.6	1,162	3.8	4.0	594

เขตเมือง

จากตารางที่ 9 จะเห็นได้ว่า จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษานี้ มีสตรีที่มีระดับความมั่งคั่งปานกลางมีน้อยที่สุดไม่ว่าจะอยู่ในช่วงอายุปัจจุบันเท่าไรก็ตาม ส่วนระดับความมั่งคั่งสูงจะพบว่ามีสูงที่สุดในกลุ่มสตรีที่มีอายุปัจจุบัน 25 - 34 ปี และ 35 - 44 ปี แต่ในกลุ่มอายุปัจจุบัน 15 - 24 ปี มีสตรีที่อยู่ในระดับความมั่งคั่งต่ำมากที่สุด จากการศึกษาครั้งนี้มิได้มีแบบแผนของการมีบุตรที่มีชีวิตอยู่เหมือนกันในทุกช่วงอายุปัจจุบัน กล่าวคือสตรีที่อยู่ในกลุ่มอายุปัจจุบัน 15 - 24 ปี มีระดับความมั่งคั่งต่ำและปานกลางจะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่เท่ากัน คือ 1.2 คนโดยเฉลี่ย แต่หากระดับความมั่งคั่งสูงจะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่มากกว่าคือ 1.5 คนโดยเฉลี่ย แต่หาเป็นสตรีในกลุ่มที่มีอายุปัจจุบัน 25 - 34 ปี จำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่จะน้อยลงตามระดับความมั่งคั่งที่เพิ่มขึ้น เช่น สตรีที่มีระดับความมั่งคั่งต่ำจะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่สูงที่สุดถึง 3.2 คนโดยเฉลี่ย แต่หากระดับความมั่งคั่งปานกลาง จำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่น้อยลงเป็น 2.9 คนโดยเฉลี่ย และหากระดับความมั่งคั่งสูงจะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่น้อยที่สุดเพียง 2.6 คนโดยเฉลี่ย

ในกลุ่มสตรีที่มีอายุปัจจุบัน 35 - 44 ปี จะพบว่าสตรีที่มีระดับความมั่งคั่งปานกลางจะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่มากที่สุดถึง 5.1 คนโดยเฉลี่ย และสตรีที่มีระดับความมั่งคั่งสูงจะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่น้อยที่สุดเพียง 4.2 คนโดยเฉลี่ย

ส่วนจำนวนบุตรในอุดมคติจะพบว่ามีได้มีแบบแผนของการมีบุตรในอุดมคติที่เหมือนกันในทุกกลุ่มอายุปัจจุบันเช่นเดียวกับจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ พบว่าในกลุ่มสตรีที่มีอายุปัจจุบัน 15 - 24 ปี จำนวนบุตรในอุดมคติในกลุ่มสตรีที่อยู่ในระดับความมั่งคั่งต่ำจะมีจำนวนบุตรในอุดมคติน้อยที่สุด 2.9 คนโดยเฉลี่ย และจำนวนบุตรในอุดมคตินี้จะสูงขึ้นเมื่อสตรีมีระดับความมั่งคั่งปานกลาง คือ 3.1 คนโดยเฉลี่ย และจะสูงที่สุดในกลุ่มที่มีระดับความมั่งคั่งสูง คือ 3.3 คนโดยเฉลี่ย สำหรับในกลุ่มสตรีที่มีอายุปัจจุบัน 25 - 34 ปี แม้ว่าสตรีที่มีระดับความมั่งคั่งต่ำจะมีจำนวนบุตรในอุดมคิต่ำที่สุด คือ 3.5 คนโดยเฉลี่ยก็ตาม แต่จำนวนบุตรในอุดมคติของสตรีที่อยู่ในระดับความมั่งคั่งปานกลางและสูง

จะเท่ากัน คือ 3.6 คนโดยเฉลี่ย ส่วนในกลุ่มสตรีที่มีอายุปัจจุบัน 35 - 44 ปี จะพบว่า สตรีที่มีระดับความมั่นคงต่ำและปานกลางจะมีจำนวนบุตรในอุดมคติไม่แตกต่างกัน คือ 3.9 คนโดยเฉลี่ย และสตรีที่มีระดับความมั่นคงสูงจะมีจำนวนบุตรในอุดมคติที่น้อยกว่า เพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือ 3.8 คนโดยเฉลี่ย

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่และจำนวนบุตรในอุดมคติจะพบว่า ในกลุ่มสตรีที่มีอายุปัจจุบัน 15 - 24 ปี และ 25 - 34 ปี จะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่น้อยกว่าจำนวนบุตรในอุดมคติเสมอไม่ว่าสตรีเหล่านั้นจะมีระดับความมั่นคงอย่างไรก็ตาม เช่น สตรีที่มีอายุปัจจุบัน 15 - 24 ปี มีระดับความมั่นคงต่ำจะมีบุตรที่มีชีวิตอยู่ 1.2 คนโดยเฉลี่ย แต่มีจำนวนบุตรในอุดมคติ 2.9 คนโดยเฉลี่ย แต่ถ้ามียุคปัจจุบัน 25 - 34 ปี มีระดับความมั่นคงสูงจะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ 2.6 คนโดยเฉลี่ย แต่มีจำนวนบุตรในอุดมคติ 3.6 คนโดยเฉลี่ย เป็นต้น แต่ถ้ามียุคปัจจุบัน 35 - 44 ปี จำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่จะมากกว่าจำนวนบุตรในอุดมคติ ไม่ว่าจะมีระดับความมั่นคงเท่าไรก็ตามเช่นกัน เช่น สตรีที่มีระดับความมั่นคงปานกลางจะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ถึง 5.1 คนโดยเฉลี่ย แต่มีจำนวนบุตรในอุดมคติ 3.9 คนโดยเฉลี่ย

เขตชนบท

ในเขตนี้พบว่าในจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ สตรีในทุกหมวดอายุปัจจุบัน จะเป็นสตรีที่มีระดับความมั่นคงปานกลางน้อยที่สุดเช่นเดียวกับเขตเมือง และมากที่สุดในกลุ่มสตรีที่มีระดับความมั่นคงต่ำ จากการศึกษาถึงจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ จะเห็นว่าสตรีในแต่ละหมวดอายุปัจจุบันมีแบบแผนการมีบุตรที่เหมือนกัน กล่าวคือสตรีที่มีระดับความมั่นคงปานกลางจะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่มากที่สุด รองลงมาคือ สตรีที่มีระดับความมั่นคงต่ำ ส่วนสตรีที่มีระดับความมั่นคงสูงจะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่น้อยที่สุด เช่น สตรีที่มีอายุปัจจุบัน 15 - 24 ปี มีความมั่นคงปานกลางจะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ 1.4 คนโดยเฉลี่ย จะมีความมั่นคงต่ำจะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ 1.3 คนโดยเฉลี่ย และถ้ามีความมั่นคงสูงจะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ 1.2 คนโดยเฉลี่ย ในทำนองเดียวกันสตรีที่มี

อายุปัจจุบัน 35 - 44 ปี มีความมั่งคั่งปานกลาง จะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ 5.5 คน โดยเฉลี่ย ถ้ามีความมั่งคั่งต่ำจะมีจำนวนบุตรมีชีวิตอยู่ 5.3 คนโดยเฉลี่ย และถ้ามีความมั่งคั่งสูงจะมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ 5.2 ... โดยเฉลี่ย การที่สตรีที่มีระดับความมั่งคั่งปานกลางมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่สูงมากที่สุด อาจจะเนื่องจากสตรีกลุ่มนี้มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่เอื้ออำนวยต่อการมีบุตรโหดหลายคน ในขณะที่สตรีที่มีระดับความมั่งคั่งต่ำไม่สามารถจะมีบุตรโหดมากเท่านั้น แต่สตรีที่มีความมั่งคั่งสูงกลับมีจำนวนบุตรที่มีชีวิตน้อยที่สุดนั้นอาจจะเนื่องจากสตรีกลุ่มนี้รู้จักวิธีป้องกันการเกิดโหดและสามารถปฏิบัติตามอย่างถูกต้องโหดกว่าสตรีที่มีระดับความมั่งคั่งต่ำและปานกลาง

ส่วนจำนวนบุตรในอุดมคตินั้นจะเห็นว่า ไม่ว่าสตรีจะมีอายุปัจจุบันเท่าไรก็ตาม ถ้ามีระดับความมั่งคั่งปานกลางจะมีจำนวนบุตรในอุดมคติน้อยที่สุด ซึ่งมีลักษณะตรงกันข้ามกับจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ แต่ถ้ามีระดับความมั่งคั่งต่ำจะมีจำนวนบุตรในอุดมคติมากที่สุด เช่น สตรีที่มีอายุปัจจุบัน 15 - 24 ปี มีความมั่งคั่งปานกลางจะมีบุตรในอุดมคติเพียง 2.7 คนโดยเฉลี่ย แต่ถ้ามีความมั่งคั่งต่ำจะมีจำนวนบุตรในอุดมคติมากถึง 3.6 คนโดยเฉลี่ย และถ้าสตรีที่มีอายุปัจจุบัน 35 - 44 ปี มีความมั่งคั่งปานกลางจะมีบุตรในอุดมคติ 4.1 คนโดยเฉลี่ย และถ้ามีความมั่งคั่งต่ำจะมีบุตรในอุดมคติ 4.7 คนโดยเฉลี่ย ส่วนในกลุ่มสตรีที่มีอายุปัจจุบัน 25 - 34 ปี แม้ว่าในกลุ่มสตรีที่มีความมั่งคั่งปานกลางจะมีจำนวนบุตรในอุดมคติน้อยที่สุดก็ตาม แต่ในกลุ่มสตรีที่มีความมั่งคั่งสูงและต่ำจะมีจำนวนบุตรในอุดมคติไม่แตกต่างกันเลย คือ 3.9 คนโดยเฉลี่ย

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่และจำนวนบุตรในอุดมคติจะพบว่า ในกลุ่มสตรีที่มีอายุปัจจุบัน 15 - 24 ปี และ 25 - 34 ปี จะเป็นกลุ่มที่มีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่น้อยกว่าจำนวนบุตรในอุดมคติ แต่ในกลุ่มสตรีที่มีอายุปัจจุบัน 35 - 44 ปี เป็นกลุ่มที่มีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่มากกว่าจำนวนบุตรในอุดมคติเสมอ ไม่ว่าจะมีความมั่งคั่งระดับใดก็ตาม นอกจากนี้ยังพบอีกว่า สตรีที่มีระดับความมั่งคั่งปานกลางจะเป็นกลุ่มที่มีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่มากที่สุดในทุก ๆ ช่วงอายุปัจจุบันถึงกล่าวแล้วแต่สตรีกลุ่มนี้ก็ยังมีจำนวนบุตรในอุดมคติน้อยที่สุด